

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Издаје Недјељом.
Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.
За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

Поштом се у
платити новчанима немо-
гуће администрација „Гл.
Црногорца“ на Цетиње, а
може се и картом упу-
тицом на пошту у Котор.
Дописи пишу се уредниш-
тву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новч. За огласе веће
и на дуже вријеме миње.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

РУШЧУК, 31 јула. — Кобург стиже овдје јутрос, дочекан властима, духовенством и силним народом. Варош је била окићена. У подне општина приреди у његову почасти банкет, при коме Кобург одговори бугарски на здравине. Сјутра полази пут Шиштова, пак у Трново, гдје ће у недјељу положи заклетву. Регенти ће одступити и саставиће се нови једнообразни кабинет са Стамбуловим на челу. Кобург је разаслао државама околину, у којој каже да се нада е није нико противан његовој личности, а што се тиче спора о законитости собранија, да је то посао унутрашње управе.

БЕРЛИН, 1 августа. — По наревој заповједи стјегови што ће се раздати повим региментама освештаће се 6 ог августа, јер тога дана била је славна битка на Гравелот. — Визмарк је дошао у Клинген.

СРИЈЕДАЦ, 1 августа. — У саборној цркви, послје благодарења, архијенископ Климент изрече говор, те рече и то да се нада е ће нови Књаз помирити Бугаре са Русијом, која их је ослободила; да је на то и онда мислио кад га изабраше. — Кобург је тога дана пошао у Шиштово и стигао у подне; послје војничке смотре и заноснијех поздрава, наставио је пут у Шиштово.

ЦАРИГРАД, 2 августа. — Јучер руски отпавник послова саопштило је усмено порти Гирсову депешу, којом протестује против избора Кобургова и његова доласка у Бугарску, те се нада да ће се и Турека придружити тој изјави. — То се једнако саопштило и осталим вел. државама.

ТРНОВО, 3 августа. — Уз велико клицање посланика, Кобург је положио заклетву у Собранију. У својој

прогласу на народ јавља највише да се прима владања над Бугарском; затијем захваља народу на повјерењу, на мудроме понашању у тешкијем временима; хвали јуначко прегнуће Бугара, којим се одржаше слободни и које им је стекло поштовање цијелог изобразеног свијета; најпослије у прогласу захваља принц регентима и министрима што су умјели очувати независност Бугарске у највишим часовима.

ТРНОВО, 4 августа. — Послје затвора собранија Кобург на официрском обједу рече да ће уздржати све како је Батемберг уредио. Праћен узвицима данас креће пут Габрове. У сриједу бити ће у Казанлику, у четвртак у Пловдиву. — „Ажанс хава“ јавља да је порта разаслао околину вел. државама, у којој изјављује да неће имати официрских послова са Кобургом. Порта позивље државе да нађу начин како би се расплео заплет.

БЕРЛИН, 4 августа. — Новине „Норд“ (Које „Норд“? Да ли „Норд“ Дајче Цајтунг? У.) каже: По што Кобург у својој огласу не спомиње ни вел. државе ни Султана, може се мислити да он наумља прогласити независност Бугарске. Самијем доласком у Бугарску и на пријестол, Кобург је преступно чланак трећи берлинског уговора, а то не може Немачка ни по што одобрити.

ЦЕТИЊЕ, 8 августа.

Бечки дописник „Новог Времена“ каже да је принцу Кобургу намјера била заштитити бугарско питање и тијем ускорити његово ријешење. По свој прилици постигнуће потпуно први дио своје намјере — вели исти лист — али о другом дијелу не може бити говора. Све што се тамо догађа овдјех

дана неће ни за длаку промијенити положај Русије према бугарском питању. Остајући тврдо при својој јасној, свима већ познатом програму, руска ће влада просто игнорирати политичку комедију, која се сад игра у Трнову, с проста разлога што је све то незаконито, несагласно установама берлинског уговора.

Надамо се — наставља „Новое Време“ — да ће и све друге велике државе пљедовати примјеру Русије. Оне лијепо знаду да би сваки њихов и најмањи чин, који би се узети могао као неко и далеко признање садашњег стања у Бугарској, у Русији сматран био као рушење берлинског уговора, а тада и наша држава сматрала би се слободна од свијех обавеза, које узе на се потписањем реченог уговора. Ту не може бити каквог неспоразума, ни мајкјавелитичког тумачења. У онај мах кад се Фердинанд Кобуршки обрати к неком западном кабинету као књаз бугарски, а њему се не одговори да он није друго до „самозванец“, с којим се не може никаквих преговора водити, у онај мах берлински уговор престаје постојати.

Ми добро знамо да не само у Сриједцу, него и гдје друго, надају се да би Русија могла на пошљетку изаћи из свог презирућег равнодушја према догађајима у Бугарској. Да „coup de tête“ младога Кобурговића наперен је не би ли изазвао какав му драго предузетак Русије у тој работи. Мислило се, може бити, да ће то нагнати Русију да у заједници са Немачком и Аустријом приетуши к ријешењу бугарског питања, или се надало да ће се оне фактички умјешати у тамошње догађаје. Од тога ништа бити неће. Слободно је принцу Фердинанду играти ролу

бугарскога кнеза, до миле воље. Тој игри од стране Русије не може бити никаквих материјалних препријека већ и с тога што она не може дуго трајати. Бугарска је васална држава. Њезину владаоцу потребна је султанова инвеститура. Без ње управо није владалац. А то порта неће учинити, јер зна да ни по што Русија не би признала. У несретној кнежевини, дакле, доласком Кобурговим није никоме боље осим самоме Кобургу, а бугарски заплет није се ни за длаку тијем примакао својој ријешењу.

Аустријски „Фремденблат“ попраћује принца опростним писмом, које одговара назорима владе и које неће особито развеселити принца, јер је врло хладно. У том му се писму каже, да је његов пут у Бугарску кроз приватна ствар. Становиште власти направ његовој кандидатури било је из првога почетка наклоно али објективно, и он сам морао би знати, да је први увјет ријешењу бугарскога питања строго вршење берлинскога уговора и да је руско држање направ његовој кандидатури изазвало таквих бојазни, да се је та кандидатура уопште већ држала изјаловљеном. Ма како симпатична била личност принца Кобурга, то му се ипак не може дати никаква охрабрујућа ријеч на трновити и смртни пут, којим се је упутио.

Напротив — ише „Фремденблат“ даље — озбиљни и савјестни пријатељи принчеви држали су се овлаштеним и обавезним, да га одврате од пустиловине, којим се не може предвидити свршетак. Опоменило се кандидата за бугарско престоље, да се не удаљи од онога становишта, које је заузео у почетку ове афере, а Порта подкријепила је те опомене на врло разумљив начин. Принц Фердинанд, како се је причинило, није био неприступан тако благонаклоном савјетима; бугарска депутација, која би најволнија била свога кнеза на јурниј својити на или жива или мртва кући довијети, врло се је тужила на опрезност и обзирност причену, од којег је трије очекивала какав „Husarenstücklein“, него ли промишљено уважавање уставнога

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ЛОВЊЕНСКИ ПУСТИЊАК.

„Ловћене горди, Ловћене свети,
Немој ми старцу за зло узети,
Што на твој светом камену стожим
Клоулим, грјешним, ногама мојим!

Доста сам пута на теби бив'о
Те камен овај свети цјелив'о;
Глед'о те гдје се у крви кунаш
Па ипак свему томе се ругаш.

Гледао гдје се над стјене твоје
Громова силни и муње роје;
У огњу њином пливао ти си
Па ипак квара имао ниси.

* * *

Стотину лет'а ја бројим сада
Уамтих доста мука и јада,
Ванаја тешких, плача, лелека,
Потока суза, крвавих рјена.

Ал' све те боле живота мога
Влажи ми круна тог' вјеса твога,
Хиљаду пута крвљу рошена,
Хиљаду пута сузам' појена.

Па онет оста сјајна и чиста
Поносно с чела твога да блиста.

* * *

Дани су моји већ избројани
Данас ме, сјутра, чека гроб хладни,
Па можда нећу имат' те моћи
До вјеса твога поносног доћи;

Да га обажем пољупцим' топлим,
Па онда мирно да очи склоним,
Зато сад вршиш потоњу жељу
И збогом теби за навјек вељу!

* * *

Па старац нике на земљи паде
Те хладне стјене цјеливат стаде,
И јоште хтједе изустил нешто.....
Ал' душа прхну пред божи престо.
Цетиње, 1. Августа 1887.

Б. Перовић.

С п у т а.

Пише
Марко Драговић.

(Наставак.)

У Спуж свратио сам као на узгред, те се нијесам ни задржао више од по сата. За то кратко вријеме нијесам могао Бог зна што прегледати, али примјетну следеће. На самој уласку у варош видни лијену велику кућу — то је војнички магазин у којему је смјештено више топова, којје је Црна Гора недавно код Крупа купила. Тамо је смјештено и више топовске муниције. Ова кућа дивно је оправљена пошто је Спуж пао у руке Црногораца. Тамо вазда стапује по неколико топица, са једним официром, који стражу чувају и ред држе. Прозлазиш војнички магазин и улазиш у варош. Ево те на мост на Зети, на прелазу у онај дио вароши који се зове „Пазар“, т.ј. мјесто ће се водити трговина. На брзу руку прегледах те једне дућаниће, па отидох те вибох још двије три улице. Што се има рећи у оиће о Спужу? Само то да је Спуж у потпуноме смјелу ријечи турска варош. Куће јадно и не темељито ограђене, улице јадно и жалосно калдрисане да човек гледа кад ће врат сломити, идући преко њих. А међу тијем Спуж се налази од природе у благословеном положају. Питомо мјесто да готово никада снијега не бива. Посред вароши протијече ријека Зета, а више вароши уздиже се једно брдашце. Околу свуда дивна равнина. Али види се да је ту залуду била при-

рода кад није било рука човјечих да ту природу обраде. На ријечи Зети, а наред вароши, налази се дрвени мост који је већ толико труо да човјек гледа кад ће пролећети крозањ доље у воду.

Спуж је сада доста болесно мјесто, особито доста се пати од грознице, али кад би се обратила боља пажња на чистину и кад би се осушиле баруштине у вароши и око ње, Спуж би био здраво мјесто.

Причаше ми да се у Спужу налазе развалине некакве старе грађевине, коју је градио српски велики жупан Градиња, и да се и сад зове Градињина градина. Такође причаше ми да се налазе остаци неке старе подземне цркве, у којој се налази и неко камење са латинским натписима. Од овога видно нијесам ништа, те не могу рећи опширније ријечи. А и што се тиче постојања ових старина ваљало би на лицу мјеста распитати и виђети, на се увјерити у истини овога причања. Да је велики жупан Градиња, за вријеме десетогодишње своје владавине Зетом (Диоклејом), од 1128 до 1138, градио градова и тврђава то је изван сумње, тијем пријед што су онда постојале вјечите борбе у српским земљама. Зато није немогуће да се баш и у Спужу налазе остаци какве његове грађевине.

Сад ајдемо даље из Спужа за својим послом.

На по уре по подне приспих сам на Данилов-град, те ту отпочинух у једну крчмичу да ручам. Посље ручка изашао сам да се прођем мало по вароши.

Данилов-град основан је 1868 или 1869 године, незнам право, и онда се је мислило да ће ово бити главно трговачко мјесто у Црној Гори, али по срећи ту улогу није успио одиграти, јер му је смело проширење Црне Горе.

Данилов-град почео се је градити по плану инжењера Драгине С. Милутиновића, који се је онда неколико времена бавио у Црну Гору, у коју је његов знаменити отац, пијесник српски Симо Милутиновић, проживио неколико година.

На Даниловом-граду почело се је било градити дивних кућа. Многе су биле дограђене, а неким тек зидови, који су и до данас остали тако не покривени. И од оних кућа које су биле довршене, и у њима се већ становало и трговало, многе су остале празне и у њима сада нико не стоји. Трговци, који су били одпочели трговину на Даниловом-граду, већином су оставили ово мјесто и пријешли у Никшиње, или Подгорицу. Нешто дућанића још се држи, али врло слабо тргују.

На Даниловом граду држи се један пут нећелно пазар и то у нећелу. На том пазару налазе се на продају наши обични домаћи производи као: различита стока, кукуруз, ишеница, раж, јечам, риба, сир, масло, коже, дуван и т. д.

По положају својој Данилов-град се налази не особито у благословеном положају за цвјетање и напредовање. Истина ограђен је у питомој долини Бјелонавлинској, а близу ријеке Зете, али околина му је таква да му не обећаје никад доброга стања. Ријека

берлинскога уговора. А о је принц Фердинанд сада свој поглед промијенио и одлучио се у Бугарску поћи, онда он то чини на властити ризик. Његови пријатељи немогу ту одлучују одобрити, јер су оправдане бојазни, да се бугарско питање услијед тога није ни најмање примакло својој ријешавњу. Принц полази без потицања икоје власти, а његов пут је само интересантна путоловина.

Овако пише официозни „Фремд-блат“ а „Н. Фр. Преса“ на то додаје, да само зато овако пише, да тобоже прикаже свијету, да Аустрија принца Фердинанда није на пут соколила.

„Н. Фр. Преса“ међутим и сама слиједи те стоне, па ставља принцу Фердинанду слиједећи хороскоп: Безовјерно непријатељство Русије, безовјетна равнодушност осталих власти изузев Инглеску, која ће можда пружити принцу моралну подпору, која ништа не кошта и ништа не врџеди. Гледе тога се ваља и сам принц не вара. Исти лист у осталом имаде бројав из Париза, у којем се каже, да „Gaulois“ данаша експозе једнога извањскога дипломата о бугарском питању, у којем се експозеу каже: Долзак принца Кобурга у Бугарску знаменује вјеројатно рат још прије прољећа. Пошто гроф Калноки није ништа учинио, да принца суздри, ангажовао је на врло кобан начин политику Аустрије.

Бечке и пештанске новине такођер имају вијести о „одушевљеним“, пригривама које спремају бугарски градови за дочек принца. Да се то „одушевљење“ право оцијели, доста је унамити слиједеће:

Градеки начелник у Рупчику издасо је слиједећи проглас: „Обзиром на то, што смо добили вијест, да принц Кобуршки долази у Бугарску, налажемо свим грађанима, да наките куће тробојни заставама. Онај који се тој заповједи не покори, бити ће кажњен глобом од 50—125 франака“. Величина глобе — каже дописник — може вам дати појам о сили народнога ентузијазма. Владивојци бугарски разнесе глас, да Фердинанд долази припољом Русије, и да је гр. Игњатијев добио заповјест, да устоји кнеза. Међу тим свештенство ускратило је уврети у молитве име изабранога кнеза.

Забилежив све ово, остало препунитом суду наших читалаца, који ће, уважив то, што смо до сад рекли, тако схватити, о чему се ради и што ли се спуже.

— Пошљедњи број угарских службених новина доноси ово о истуцању принца Кобуршког из војске.

„Поручику у осуетву 1 хонвед-хусарске-режименте принцу Фердинанду од Саксена Кобург-Готе допушта се на сопствене захтев да може петути из кр. уг. хонведа, не задржавајући досадашњи официрски ранг.“

— „П. Лојд“ говорећи о одласку принца Кобуршког у Бугарску, вели ове значајне ријечи:

За избор, осим једног јединог услова наиме избор великог саборника, нема ни

једног од ових битних услова, које прописује берлински уговор. До овога часа Султан још није потврдио трновски избор, силе потписнице нијесу га још признале. Поштовање уговора тешко се може довести у сагласност са одласком принца у Бугарску под таквим околностима. Свакојак је истина то, да би силе потписнице са својим пристанком исто тако оклијевале, као што би оклијевао и Султан са издавањем свог фермана, чак и кад би се Русија могла побудити, да ђутањем избор одобри; али петроградска влада изјавила је одлучно, да она неће признати ни један акт по њеном схваћењу незаконитог великог саобраћаја, па дакле ни избор кнеза, е тога за Русију не постоји ни принц Кобуршки, против чије личности она ништа нема, ни као кнеза, ни као регента бугарског. Али и то је истина, да такво држање петроградског кабинета за свагда чини илузорним не само несумњиво изборно право Бугара, него и дотичну одредбу берлинскога уговора и с њим и права осталих сила потписница, те их чини зависним од апсолутне воље цареве; али смисао уговора одговара руском схваћању и даје нов примјер, како слова убијају дух.

Силе, које су потписале берлински уговор, не могу дакле прећутати, да одлазак принца Фердинанда Кобуршког у Бугарској стоји у опрци са смислом уговора; али е тим је уједно константовано, да се принц на овај корак ријешити против воље сила потписница. Савјетовања да то не чини било је доста, и од стране Порте, и од Њемачке и од Аустро-Угарске. Савјетовања у Бечу чињена су поглавито у времену, када се он још налазио у кр. угарској хонведској војсци. Али пошто је он изашао из војске, он се могао сматрати само као блиски рођак нашем владајућем дому, а иначе као стран принц, који је неограничени господар свога рада и који може да ради шта хоће све оно што и сваки грађанин или странац у границама наше монархије. Што је он код оваког стања ствари не чекајући даље развиће на дипломатскоме путу, нити на одобрење избора од сизерена а одобрења Русије и осталих сила, отишао у Бугарску, то је он отишао на свој ризик и Аустро-Угарска, која стоји на земљишту берлинског уговора и ово земљиште ни за часак напустити неће, не може за овај корак принца Кобуршког тако исто бити одговорна, као друга која јевропска сила“.

— „Журнал де Деба“ јавља из Париза под 25 о мјесеца:

Принц Батенберг писао је принцу Фердинанду Кобуршком савјетујући му, да имену жељу бугарскога народа. У одговору својој нагласио је принц Кобуршки, да ће скорим ићи у Бугарску и уједно је изразио жељу од будућности, која га тамо чека.

СПРОВОД ПОК. КАТКОВА.

Дне 25 јула сахрањен је Катков у Москви уз многобројно саучешће народа и многих депутација са стране. На опи-

у брзо излазиш на нови пут и њим идеш док прођеш село Орју-Луку, па се после спуштајеш у долине и улазиш у стопутицу. И дојиста има некаких стотину и више готово једнаких путова, који иду тамо овамо кроз баштине, те често пута не знаш којијем ћеш окренути. А ако забасаш изгубио си уру и више пута. Пошто уљегох у ту стопутицу запиташ једнога путника којијем се од ових пута иде пут Острога. Он ми не знаде друго казати него да се држим телеграфске жице, која је проведена крајем бајаги главнога пута. Доиста тако и јест. Кад идеш овим путем, ако ћеш да не забасаш, више гледај на директе (стубове) од телеграфа и жицу по њима провучену, него пред собом на пут. Грота што Бјелопавлићи не прокрче мало пута од Орје Луке до превоза на Зету. Он би важни и пошто се направи нови пут.

Ево те на превоз на ријечи Зети. За превоз направљена је једна барка, која се вуче на конопце. За превоз плати се за свако чељаде само један новчаћ. Прелазим на другу страну. Ту је једна лијепа вода и на њој млини (воденице). Починуо сам да се напијем лијепе воде. Ту у једној крчмици може се који пут наћи и кафе и ракије, али овога пута не бјеше ђавоље капи. Сјећех по сата, па кренух. Пут иде неколико испод брда до једне воде, која се зове Рибјак, па се после од воде окрене мало на десно и иде се право уз брдо, као уз длан. У 5 1/2 ура пренио сам у Острог.

Двије ријечи да примјетим о путу од превоза на Зету до Острога. Оно

једу су били осим осталих: министар просвјете и генерал гувернер Долгоруков, који отиратише покојника све до гроба. Вијенада је било око стотину, међу тима један од француске колоније и Елеас-Лотринжана у Москви. На гробу су говорили: Станишев, Назаревски, Астефијев, Кулаковски и Шаранов.

Цар Александар III. послао је слиједеће брзојавно саучешће сурузи покојниковој: „Са свима правим Русима оплакујем и ја ваш и наш губитак. Моћна ријеч вашег покојног супруга, који бијаше задахнут жаром љубављу према отаџбини, будила је у мутним временима народни руски осјећај и очувала здраву свијест. Русија неће заборавити на његове заслуге, а сви се придружују вама у једнодушном молитви за покој његове душе“.

ЧЕСИ И МАЏАРИ.

„Пестер Лојд“ нашао је скоро нечувеним начином на чешку штампу, те је препоручио и мјере, којима да се Словени потлаче. Чеси не остадоше „П. Лојду“ дужни, те сви њихови листови одговарају на нападаје његове. Изваде о тој ствари из чешких листова доносе све аустријске новине као: „Н. Фр. Преса“, „В Ал. Цтг.“ и др. а доноси их и сам „П. Лојд“.

Тако пише прашки „Политик“: „Не вриједи ништа застранивати! Одобравање Чеха службене спољне политике монархије у делегацијама бивало је у сврху уздржања мира, не само као дужност, већ и на основу правнога наслова. Тај правни наслов изводи „Политика“ из права чешкога сабора, јер се са спољашњом политиком могу бавити не само делегације и царевинске вијеште, него и земаљски сабори на темељу §. 19. устава. Ако се у интересу сложнаг поступања монархије у спољним пословима земаљски сабори не служе тим правом, тиме пак не уништава право народа, да оствара свој легални утицај на спољну политику. То право врше посланици у делегацијама, заступници у царевинском вијешту, а народ у новинама.“

И доиста постоји у Чешкој, Моравској и Слезкој доста јака струја, која смијера за наглашењем потребе мира и услијед тога за проширењем основа мира те ојачањем гаранција мира. Такву гаранцију, која буди поуздање не виде радикални брбљавци, него многобројни озбиљни политичари чешкога народа у подржавању пријатељских одношаја према Русији, а та струја не креће се ниопшто само у оквиру аустријског него такођер изван оквира службене политичке монархије. Јер ниједан савјестан државник аустријски не може жељети крвави сукоб с Русијом без најсилније нужде, а да је с тим државу осјећајем задахнут и спољни аустро-угарски уред, то показује бојазан, којом та уред, да поштеди осјетљивост Русије, одбија сваку одговорност за пустоловину принца Кобурга. Тако изгледа спољни панславизам кругова чешкога народа. Он се подиња

мало пута што иде испод брда јест нешто направљен, али пошто се почнеш пети уз брдо, да те бог сачува. То није пут, него најгрднија путања. И кад човек иде пјешке ваља да добро гледа пред собом да се не спотакне о коју литицу па да не сломи врат. А коњ сиромаш мора да тражи ће ће погом стати између разбаченог камења и да гледа кад ће се стровалити доле. Грота је овај пут држати овако. Право би било да га и сам народ Бјелопавлици и Пјешинци направе безплатно, а кад то не би било, право би било да га направи сам манастир од својих доста богатих прихода — годишње, с године на годину, преко десет хиљада фиорина. А с једном пљадом фиорина дао би се овај пут лијепо направити. Даљина је свега двије уре. У допције вријеме нешто се бјеше поправљало, али толико слабо да не заслужује ни да се спомиње та поправка.

Ево ме у манастир. У авлији манастирској ваљох настојатеља Теофана Ђоковића и свјештеника Јована Дамјановића, који је учитељ острошке основне школе. Одма уљегох у цркву да се помолим богу, па после изидох к настојатељу, који ме лијепо прими и љубезно предложи да отпочинем код њега. Уљегосмо у његову ћелију те ту мало отпочинух. У толико зазвони вечерња, те пођосмо у цркву. Вечерњу је служио свјештеник Дамјановић, а настојатељ и ја одговарали смо. Ово први пут после цијелих једанаест година.

По свршетку службе изашли смо

обњеној користи државе, но не може никад допустити, да та корист састоји од воље двију господујућих народа. „Политика“ захтијева од Угарске, да обустави прогањање својих словенских суграђана, јер да стоји само до Угарске, да учини Словене угарскога државнога подручја вјерним исповједницама угарске државне идеје“.

„Хлас Народа“ пише: „Ми смо Словени и мислимо словенски те зато осјећамо симпатије за друге словенске народе. То је наравно и нико нам то не може у гријех уписати. Најмање имадемо ми разлога, да наше словенске осјећаје загушимо из обзира према Угром.“

Што су нам Маџари добра учинили, да се усуђују од нас захтјевати, да ми наше наравне осјећаје само за то затајимо, да се зла савјест Маџара не раздражује? Зар да им будемо захвални можда за пошљедњу наредбу? У чему су нам могли шкоти, то су учинили. Што нам нијесу и више нашкотили, то је због поманкањих сила. Ако се доста имаде нијепогодности према подузети, то ће се само тим снажије у нама пробудити словенско чуство. Зар су Маџари заиста тако похлепни на чешку опозицију? Они предузимљиви увијек које-какве вратоломне чине. Читаво плукино заплетаја побијали су на истоку. Кобурговац иде под маџарском етикетом у Бугарску. Желе ли Маџари још к свему томе и словенску опозицију? Ми то забрањујемо! — довикује „Хлас Народа“ — охоло заповиједање Маџара, њихове бруталности и ону врсту нападаја којом нас чине одговорне за развитак народних одношаја у Угарској. Маџари су то сами, који са својом безсмисленом политиком маџаризације друге народности силе, да своју народну свијест учвршћују. Хоће ли то патезање народне свијести довести до незлијелих посљедица по данашњи мир у Угарској, тад се то не ће моћи приписати спољној агитацији“.

Ево како одговарају „Народни Листи“: „да су они увијек сматрали дужношћу према царевини и према свом народу, да аустријске државнике одвраћају од превелике интимности са Њемачком те их свјетлују, да подржавају пријатељске одношаје према Русији. То право и ту дужност не ће им отети ни Пруси ни они који су састављали Кларкин легију. Писање пештанскога листа да је државито изазовило осамнаест милиона аустријских Словена, који хоће да вјерно служе Аустрији, али ниопшто Њемачкој и Маџарској и који неће да буду слуге Њемаца и Маџара. Исто тако како не дајемо да нам се намеће увјерење царевине из спољних одношаја, исто тако не можемо дозволити, да нам се забрани бранити користи у унутрашњости царевине. Ми цијенимо користи читаве Аустрије више, него кратковидну маџарску охолост, која у поуздању на Њемачку хоће да себе и нас увуче у пустоловине пуне погубелости за нашу царевину. Увијајући, да је без обзира ушуткање ъемачкијех народности у земљама круне Шћепанове право поткопане битних те-

по манастиру, и око њега, те сам све разгледао.

Боже мој кад се човек бапи у вријеме од десет година томе назад. Да оно бјеше 1877 година кад овуда прође Сулејман-пашина војска, која предаваше огњу све што среташе пред собом, па тако и м. Острог. Али Острог је и тога пенела никао још љешни, још дичнији него што је био.

По вољи нашега Господара, а при рукавању блаженопокојног Васариона Љубише, тада јенискона Захумског и Рашког, обновљен је манастир Острог године 1881, као што свједочи натпис на главној манастирској кући.

Доњи м. Острог сазидан је у лијепој положају, у једној равнини испод острошкијех високијех планина. Манастир се састоји из три главне грађевине:

1. Црква која и ако нема какве особите архитектуре, опет је лијепо ограђена од тврдог лијепо тесаног камена. Унутра особитих каквих украса нема. Иконостас украшавају двије велике, у сребро оковане, престолне иконе. Пред иконостасом висе неколико сребрних, доста великих кандила. На уласку направљен је хор за пјесаче црквоне, али ријетко ту пјесачи стоје, него се пјева за њакољама, које стоје пред олтаром, а горе на хору стоји светковни народ, особито женски. Звоник приграђен је при цркви. На њему су намјештена три лијепа звона. Храм цркве је Савестије св. Духа (Троичин-дан) кад се и купи народ на поклоњење св. Василију, али доста се народа купи и о Петрову дне

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

ЦЕТИЊЕ, 8 августа.

— У четвртак, дан рођења Н. Величанства Аустријског Цара, била су честитања у аустријској легацији. У име Његова Височанства Господара, био је да честита г. Блажо Петровић, а у име владе г. Војвода С. Радоњић.

— Руски министар-резидент г. Аргиропуло са сестром г.дом Е. Аргиропуло стигли су у петак вече из Одиња на Цетиње.

1-ог августа, послје парастоса блажено покојноме Књазу Данилу, пречасни господин поп Крсто Матановић, мјесни парох, био је произведен у чин протопресвитера цетињскога. Честитамо госп. ново достојанство. — У исто доба, јереј г. Петар Рајичевић произведен је у чин јеромонаха са именом Петроније и постављен за настојатеља манастира Острога.

— Г. др. Свет. Симоновић отишао је у петак у Подгорицу, гдје је постављен за физикаса.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Како да хранимо живо.

Пшеница

А. Др. Коблишка.

Отровне биљке и токсикологија.

(Наставак.)

Било је кратко често. Животова даше нагло од студени, као мрамор; обузме је вртоглавица, снаге.

Зноји се и непрестано хода. Материја избачена или задаје попут отрови или је тугљива или се у њој налазе остаци хране, комадићи биљке и т. д.

Пролијеб исти је воден или крвав, скопчан натезањем или ненатезањем.

Слузаста опна која облачи губицу, жвало, исто је блиједо или жућкаста или љубичасто модра, а може бити и крвава, опарена и изгрижена.

Сви ови феномени или нестају с временом или престају они час или трају игоршају те наносе сеурт.

Међу лентирнице (Paritomeae) спада за новет (Cytisus Laburnum) Самоникла биљка по планинама висока 3—7 м. Лишће је троперно и са држалима; цвати од маја до јуна а цвиетови су јасно жути гробди. Мохуне су длакаве и имају од 4 до 8 зрнаца.

Кажу да кад га живо поједе да рига, заболи га дроб, излијева, облије га студена зно, слаби и у ногама дрјемље.

Отров је неки алкалојид кога називљу cytisin а особито удара на кичменицу и на

моторичне живце у почетку потиче а касније убије.

Међу коштурнице (Amygdaleae) имамо праскву (Amygdalus persika). Прасквоно лишће отровно је и кад га се живо прездере нагло дине извали се, дрхће, грчи се те лишће.

Van Dam (Verzameling van Veertse-nijkundige Bijdraden Utrecht.) прича како може и лишће од лавор-трешње (Prunus laurocerasus) и од Сресизе (Prunus Padus) отровати.

Особито трупју се прасад с костицама од трешње (Prunus avium) или пљиве (Prunus domestica).

Лишће и костице једне и друге као што грка сјемењаца бајама (Amygdalus communis) имају у себи неку ствар (Amygdalina) која с неком другом ствари (Emulsina) чим у желуду нају воде претанају се у чијаничну киселину (Acidum cyanicum) у бајамово грко уље (Oleum amygdal. amar.) и у шећер.

Ови су знакови отровања: нагло дисање, несвестица, грчеви, пролив, неколачење очију и парализа.

Отровни руј (Rhus toxicodendron) наноси по тијелу различите отоке и велики сраб а у унутрашњим органима запалу (Savages Mém de l'Acad. roy. des sciences).

Међу мљечике (Euphorbia Cyparissias) имамо Мљечика или мљечика (E. helioscopia.) и Коловртка мљечика (E. helioscopia.)

Мљечика висока је 15—30 см. цвјета од априла до маја и одликује се линеарним лишћем. Чаура је хранава и фино пунктирана.

Трећа би врста била млада мљечика (Euphorbia Peplus) Hagstroem (B. Abhand. der Akad. zu Stockholm B. XII. S. 103) мисли да од мљечике црпају овце.

Међу макове (Papaveraceae) имамо Кукуријеку (Papaver Rhoeas) шткових цвјетова.

Огледи Несе-ови доказали су како има у себи неки алкалојид а то Rhoadina, која се растана у води и у алкалијама, али није наркотична материја као што је опиј.

По свој прилици имаће у себи јоште другијех каквијех алкалојиди, јер чим живо поједе мака ободи с истијем знаковима као да смо му уеули опија.

Отрован је само од јунија до августа. Трује живо љети, кад га зараномо са дјетелином јер га не одбија.

Симптоми отровања ови су:

Говеда дрхћу, недају се возати, него убадају розима, ударају ногама, ричу, очн неколаче, поглед подизља, зеница се шири, ригају грчећи главу и врат или шкрине зубима, слине, те попадају у несвестицу.

Оваково стање потраје неколико минута те се умире и засну (Sopor).

Каткад се знакови понављају свако 15—30 минута.

Ко није овога прије видио, мислио би да еу побјеснила.

Ако оваково стање потраје неколико дана слабе тако, да се више са земље не дижу, обузме их кожна анестезија (безбуљивост), плашљивост, пролив, грчеви па и смрт.

(Наставиће се.)

Гв. Стевана В. Поповића

на опијелу дра. Ђорђа Патошевића.

Војвода стара, борче неуморни, који си пао на бојишту испратив чету младих срчаних бораца да се бори против глупости и мрака — допустити да смјерно приступимо застави на којој почиваш, да Те целивамо на прагу у бесамртност, да Ти захвалимо на славној борби и животу, да Ти завидимо на дивној смрти!

Гдје си пикуо, чиме си се челичио и соколио, рашта си живио, чему се мучио и борио?

„Гдје Фрушка Гора у Дунав слази — сјевера бјесна немијава јарост — тамо Ти се вихала мека колијевка на сланом камену, у скромној српској кући. — Борца и јунак ријетко нице у нас и налази. — Са домаћег бријега погледао си соколиком оком по кићнастом Сријему, по равной Бачкој по плодноме Банату, по богатој Мачви, па далеко чак онамо преко валовите Дрине и Таре, по оних крчевима и гудурама, по брдима и пољима гдје ти живи мукотрпан род. Мјерио си земљу и државу, којом ћете носити соколово крило кад једном стане на свалу а млада те душа заносила живом жељом да све што се Твојим назвало — буде свијетло и напредно, весело и поносито.

За Твоје младости — тек је на једном крају освитала зора бољих дана — један зрачак свјетлости и моћи. — И Ти си му, борче, силно помагао да се проломи кроз црне облаке, да разгони тмину — те да што скорије и што рујније заруди она нова зора, вјесник оног свијетлог дана, који треба да сване роду Твоме. Ко хоће много да уради тај мора зором да урани.

Зора дану овога живота који се међу нама угаео — па да баш у оно доба када се у нас зачињала она наука — од које нема за нас Србе ни веће ни важније; наука о нашем српском народу.

Тој науци ударио је у нас темелја родоначелник наше новије народне књижевности Вук Караџић. Његов рад осладно нам је сласт чистоте народног језика; његов рат расвијетлио нам је љепоту лијепих народних обичаја; његов рад зановно је, подмладио нам је клопулу снагу а врлинама наших старих.

Онда када се најжешће ратовало за ту науку о српском народу, када је букнуо рат за српски језик и његово писмо — онда је Патошевић стојао на мушку снагу. У ратно доба челичи се најбоље свака млада снага.

У доба када је Вук Караџић стварао нову епоху за нашу књижевност; да њоме зановно, да подмлади снагу цијеломе животу нашем — одабрају се у одушевљеној чети његовој поједини млађи борци, да сваки својим генијем створи епоху појединим гранама тога нашега живота.

Ђуро Даничић — ствара нову епоху српској науци.

Бранко Радичевић — ствара нову епоху српској поезији.

даће га заштити. Он одговори да је узео свју тему, и да ће писати о Срећни. О! ја му рекох, то је велеошпирна и у исто вријеме најнеошпирнија тема, и изјавих му да ће је мучно савладати. „Што ти је дало повода да узмеш тако чудновату тему?“ заштити даље мога друга. „А ево што“, одговори он:

Преко јуче, на нову годину, одио сам тамо овамо код мојијех пријатеља. Свуда чујем же један другог поздравља: „С новом годином, с новом срећом!“ Ја се тада заштити: Што је то срећа и какву то нову срећу сваке године људи желе један другом? у чему се та љуцка срећа састоји? има ли је? и же је она, ако је има, те ријеших писати о томе дисертацију.

Добро, почни писати, па ћу те кроз двадесет дана питати колико си написао. И на ово се раздвојисмо.

Сретамо се после мјесец дана и ја, мислећи да је већ далеко дошао са својим сачињењем, заштити га: Но, јеси ли већ колико написао? Врага сам написао, одговори мој друг. Ја написах пет шест листова и оде ми труд узалуд. Нијесам могао мапнути даље, те ја баци и узео сам да пишем сачињење на другу тему.

Да, дојиста мучно би било писати о срећни. Мучно би било опредијелити у чему се она састоји. Јадна и жалосна срчко! Каква си кад пије кадар један студент о тебе написати једну обичну кандидатуку дисертацију, а свијет о тебе толико ларма и виче.

Да не бих и ја забасоо далеко у

мала оштатка Аустрије, не ћемо никада престати тражити државна грађанска права за три милиона Словака, по милиона укрених Руса, за милион Хрвата и Срба, за три милиона Румуна — у кратку за ову велику већину трансилтавскога пучанства, што се злопати под неоправданим врховима господарством Мадара, који свој положај на заслужиле нити материјалном силом нити културним успјехом већ га једно имаду захвалит незгоди, која је Аустрију нашла год. 1866. и због које стекосе Мадари подпору Њемачке. Ми бранимо као једнаки са једнаким уз Мадаре а не под њим своје мјесто у Аустрији, те ћемо га, ако Бог даде и сачувати.

За тим „Нар. Листу“ упозорјују на велики улив Мадара и питају: „Што Мадари још у цислајтанији долазе? Мадари могу сад очекивати само овакве свога уплива, њихова незаситна похлепа изазвала је дапаче обрамбени савез немадарски народа против њих.

Однос између Француске и Њемачке.

Никога не могу успокјити надом у мир однос који сваки даном бивају све горе између Француске и Њемачке. Французи гјерају Њемце, Њемци гјерају Французе. Чак Њемци не трпе више ни француске жељезничке чиновнике, који су до сада због свога посла становали у ъемачком Аврикуру, па самој француско-њемачкој међи, те су сада протјерали 30 таквих чиновника. Крајњу затегнутост тих односа доказују и сви полуванични ъемачки листови, који не умију да прикрију налет и јеркљивост против Француске. Колико су Њемци готови на свако изазивање и грдњу против Француске, толико су опет готови, да свака ма и најнезнатији знак из Русије протумаче као зближење Њемачкој и да одмах потрбушке легну пред руског цара. Дочули су од некуда, да је Гирсов положај сада утврђен и већ ликују од радости, јер се отуда надају, да ће се опет измирити Русија с Њемачком. Страх, голем страх задаје Њемцима и сама помисао на руско-француски савез, својим страхом најбоље доказују, колико је неодољив значај тога савеза. Извјесно ће у Русији и у Француској разумјети шта значи Бисмарков страх.

Пријатељство руско-француско дивно се поенјодило и још боље утврдило на Катковљеву гробу. Представници штампе и патриотизма француског чак су у Москву отишли, да одаду посљедњу почаст великом руском родољубу. Извјесно је то било највећи успјех Катковљева рада, кад се преко његова мртва тијела руковала руска рука са француском. Француски изасланици, међу којима је и Флоке, председник скупштине, и Дерулед, бивши председник патриотске лиге, положили су на гроб Катковљев диван вијенац са натписима: „Катковљу, великом руском родољубу“ и „Живијела Француска! Живијела Русија!“ Дерулед је том приликом изговорио бесједу, којом је истакао велике Катковљеве заслуге. „Од.“

Ова црква грађена је за владе митрополита и господара црногорског Петра I. (светога) 1824 године, а до сада овђе је била нека мала црквица.

2. Мала црква посвећена је св. великомученику Ђорђу. Ова црквица грађена је у првој половини осамнајестог вијека. У овој црквици врло се ријетко служи.

3. Велика кућа у којој је уређен стан за одпочивање владајуће фамилије кад дође у Острог. У овој кући одпочивају такође и отлични гости кад дођу да посјете манастире. Кућа је врло дивно и доста богато уређена. Кућа ја на два тавана, улази се уз лијене камене скате, наврх којих направљена је лијена тараца. Такође има улазак и од ст. ане цркве.

4. Двокатна кућа у којој станује настојатељ манастира. Доље има једну лијену собицу за примање, а до ње кухињу, а горе двије лијене собе за спавање.

5. Велика кућа за одпочивалиште народа. У једноме дијелу ове куће смјештена је народна школа.

Под манастир, мало наниже, налази се дивни извор воде, који се зове Сопот. Овај извор дивно је ограђен тесаним каменом 1886 године настојањем данашњег настојатеља јеромонаха Теофана.

Око манастира направљени су дивни вртови у којима тамошњи дубовица саде различито поврће.

Око манастира има повише различитог дрвећа, међу којима доста ораха,

а при манастиру насађен је доста приличан шљивјак.

Освану св. неђеља. Дигао сам се доста рано. Службу божју престојао сам у доњем манастиру, па одма послје литургије кренуо сам пут горњег манастира да се поклоним св. Василију. Самном је отишао и поп Јован Дамјановић. Од доњег до горњег манастира пут иде све уз брдо, као уз длап.

Мало наниже горњег манастира налази се дивна густа шума, кроз коју можеш, уред подне, проћи да те ни гдје сунце не такне. У тој шуми живе пљаве лијепих милогласних тичица пјевалица. Кад у јутро рано човјек туду прође не може да се одвоји од шуме, слушајући пјесме милогласних славуја. Сад бјеше већ сунце уекло, па се тичице бјеху одмориле и утишале, али опет чујаше се још по же која.

Пјевај пјесму, али не мисли Јадна тицо мала, Да су људи тако срећни Као што си сама.

По јели добро речено кад се рече да су оне тичице срећне? Мислим да баш не. И оне имају у животу своје своје борбе, своје несреће. Је ли онај слушајући срећан кад може бит сваки час стријени кад ће га допанути куршум из немилосрдне ловчеве пушке? Је ли срећан кад се може бит бојн да га баш у вријеме онога његовога најслађег пјевања не прогута каква змијурина, или друга грабљива звијерка? Је ли срећан кад ће може бит који од ових лијепих славуј-

чића панути, баш данас, жртвом у штомак каквоме буљокоме, већглавоме ћуку? Је ли срећан кад га још стотине сличних несрећа у његовоме маломе животу постићи могу? Не, није ни он ништа срећнији од мене и мога друга.

Сад се баш сјетих једнога мога друга из Петрограцке Д. Академије, а ево како:

Бјесмо на трећему академичкоме курсу. То је најтежа година за студенте. То је година кад се осим учења обичних академичких предмета, мора писати кандидатска дисертација.

Сваки професор даде студентима по неколико тема, па студенти бирају на коју тему желе писати. Осим тога дато је студентима право да могу сами предложити професору своју тему, па, ако је одобри, онда на ту тему пише сачињење.

Кад се пишу та сачињења онда је тек права работа у Академију. Јадни студенти морају прелитати стотине књижурина да из њих попрне мудрост за своју дисертацију. Студенти непрестано трчкарају по петроградским библиотекама: царској јавној библиотеци; библиотеци академије наука; универзитетској библиотеци; синодалној библиотеци и т. д., не зборени већ о својој домаћој, врло богатој, академичкој библиотеци.

Бјеше трећн дан послје нове године. Сретамо се с једним мојим другом и питам га: колико је написао од свога сачињења. Он одговори да није још ни почео. „Која је твоја тема?“

Корнилије Станковић ствара нову епоху српској музици.

Ђорђе Натшевић ствара нову епоху српској школи.

На чиме су ови борци и заточици засновали успех своје епохалном раду и прагућу?

Не тиме, што су све и сва рушили и обарали, што су ваљали и каљали, — него тиме што је сваки својим генијем и карактером био апостол једне велике идеје што су апостолство своје освјетлили дјелом и радом.

Данчић је разговорио са поља науке незнанице и шепртље па је сам својим истрајним радом положио чврста темеља науци о српском језику и историји.

Бранко је развијао са српскога Јеликона пузавце и кукумавке па је својим пјевањем отворио извор српској умјетничкој поезији.

Корнилије Станковић је прибавио одјеке српске побожне и православне душе, српскога јуначкога грла и њезне гласе из стидљива дјевојачка срца — па је тим радом положио темељ српској музици и пјевању.

Ђорђе Натшевић је унио у српску школу право знање, истину побожности и српску свијест — па је тиме на старом темељу подигао зграду за нови, за српски живот, за бољи људски напредак.

На чиме је то урадио? — Радом у који је уложио све што је имао: голубије срце, пуно жарке љубави према роду својем; свјетла ум, богат знањем и науком, карактер чист и сјајан као злато.

Кад муња из ведре неба собори сваку голему воћку, која је ширила плодне гране на све српске стране — зар бих се, малени мрвак, смио и усудити да милим од гране до гране, да побрајам плод по плод — којим нас је воћка ова хранила за једра вијека свога.

Кад громови падају — шибље и прорашће занијем и само се дивим големој снази њиховој.

Мудри наставнице и учитељи свију нас, вредни будилнице свијести наше, снажни заточнице умне и материјалне снаге рода свога, неуморни прагаче око среће и напретка српскога подмлатка — зар то да Ти је хвала: да Те узнемирим у овом часу, кад си последије тешкога рада и труда први пут у вијеку својем легао да починеш и да се одмораш; зар тиме да Ти се одужим за све што си нам био и чинио — што бих ти побројио заслуге Твоје, — које си ти узимао у свети дуг према Богу и роду?

Не, не смијем ја то и не могу — јер бях се огријешо о онај дивни спомен Твоје скромности — који треба да је свјетла узор свакоме који ради, који радом тим врши свету дужност, годи срцу и души својој.

Ти си, стари и утрућени борче, уздигао се духом својим у оне свијетле висине, са којих ћеш блакне моћи погле-

празноме писању о срећи, ја ћу тамап овђе прекинути. Ово ми тек дође на узгред да поменем, сјетивши се мога академичкога друга.

Нико срећан, а нико спокојан,
Нико миран, а нико довољан...

Задатак је смјешни људска судба —
Људски живот сповијеће страшно.

Ево ме пред величанственим светиљштем горњим манастиром Острогом, у којему почивају мошти св. Василија.

Пријед по речем двије ријечи о манастиру, ево двије о путу од доњег до горњег манастира.

Оно исто готово што сам рекао о путу којим се долази из долине бјелопавлицке до доњег манастира, може се рећи и овоме. Ови је истина мало бољи, али у свакоме одношају врло рђав. И на овоме путу чињене су у доцији вријеме неке поправке, али толико слабе да не заслужује спомена. Међу тим право би било да је особито овај пут направљен што се најлешње може. О томе разговарах с настојатељем доњег манастира, па рече да је могуће да ће се скоро предузети грађење овога пута. Зајисто и не лијепо и греота је овај пут држати овако.

Овога пута има свега пола сата и то полако идући, те није толико велике работе и трошка направити га.

(Свршиће се.)

дати широм свега Српства: да ли ће српска књига снајати све српске умове једним духом; да ли ће српска школа загревати она млада српска срца једном љубави — духом који ће се снајати знањем и умјењем а срцем које ће кудати не само за себе и своје него за сав свој род. Јер тај си дух Ти снажно пером својим по српској књизи у стотине хиљада читалаца; јер тако срце загријевао си Ти у стотинама хиљада срца српске дјеце.

У овим свијетлим висинама, куда си се вино, дочекаће и пољубиће Ти речита уста мудри Доситије; стиснуће Ти вредну руку неуморни Вук — а загрлиће те свети Сава и рећи ће Ти: ходи под окриље моје, апостоле мој!

А ми, које си, толико волио, за које си се толико трудио и које си само зато тако нагло оставио, да Ти не можемо при растанку казати хвала, — ми ћемо забљезиги име Твоје у срца наша и одужимо ти се тиме, што ћемо за Тобом поћи оном стазом, коју си нам Ти прокрчио.

Војвода стара, борче неуморни, славно си живио, славно си погинуо! Не срди се што ти лаворове твоје росимо сузама нашим. — То је зар једини дар кога ти дати смијемо; понеси сузе наше собом: нека кроз њих још сјајније блесне она дуга, која ће навијестити роду нашем оне свијетле дане, који си му Ти радом својим спремао.

Докторе Ђорђе Натшевићу, дико рода српскога, — Бабо мили хиљаде хиљада српске дјеце: збогом, хвала Ти!

РОДИТЕЉИМА.

Каламљење, „писале“, дјеце отпочело се на Цетињу има три недјеље и продужиће се сваки осми дан, а на име у недјељу 26 Јула, у понедјељник 3 Августа, у уторник 11 Августа и т. д. од 8 до 12 прије и од 3 до 6 часова по подне у пријемној сали болнице Данила I.

ПОЗИВ.

Књ. црног. државни питомци, који се уче у иностранству, позивају се овијем, да најдаље до 15 Августа ов. год. поднесу потписаној канцеларији своја свједочанства или индексе за минулу школску годину 1886/7.

Који то не учини, изгубиће стипендију.

Цетиње, 25 Јула 1887.

Канцеларија
Министарства Просвјете
Цркв. Дјела.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Написао сам у стиховима:

„РОПСТВО ВЛАДИНЕ ДАНИЛА
у Зети почетком XVIII. вијека“.

Пјесма је посвећена **ВАЗЕЧНОМ**
ВЖОСЧАНСТВУ КЊАЗИЊИ МИЛИЦИ.
Цијена је књижици 34 новчића.

Пригод од исте намјерен је на корист „Зетскога Дома“. Ко жели може претплату послати право на мене, или уредништву „Гласа Црногорца“.

Молим славно уредништво српских и хрватских новина, да овај Позив изволе прештампати.

Цетиње, 20 јула 1887.

Радеје Рогановић,

благајник Књаж. Црног. Министарства
Финанције.

Објава.

Већ је два пута изишана на јавном ауканту кућа Марије Богданове, постојећа у овој вароши на главној

улици; по пошто се до данас нико не пријави, да би исту желио купити ма по којој цијени. То се иста данас по трећи пут издаје јавном ауканту. Ако се пак и овог пута нико не пријави до 8. Септембра ов. г. то ће се иста предати дужницима, за дугујућу суму од 735 фор. и 60 новчића.

Број 310.

Цетиње, 25 јула 1887 год.

УПРАВА ВАР. ЦЕТИЊА.

НАЗНАЊЕ.

Друштво гостионице „Краљевић Марко“ мисли се дијелити. Зато позива сву ону господу која имају што да приме од друштва нек се пријаве, а који су дужни нека исплате и то најдаље до 23 септембра 1887 год. Иза тога рока дужници предаће се Суду.

Цетиње, 4 јула 1887.

Друштво гостионице
„КРАЉЕВИЋ МАРКО“.

ПОНУДА.

Ко ми пошаље најмање 20 комада употребљених марака књ. црногорске поште од сваке врсте, ја ћу му одмах послати поштом, без његова трошка, најљепши накит од чешкога крша.

КАРЛ ВАЛДОРФ
творничар чешкога цкла
у GABLONZ a/ N (Bohème).

КЕВЕШИЊ И МИЛОВЧИЊ У ТРСТУ

држе богато складиште гвожђарије и ковина и баве се сваком другом струком послова за варош Трст и за иностранство.

ПУТОВАЊЕ И ПРЕНОС БЕЗ ОДГОВОРНОСТИ. УГОДНА ПРИЛИКА ЗА ПУТНИКЕ И ЗА ПРЕНОС СТВАРИ ОД НИКШИЊА ДО ПЛАВНИЦЕ.

Уредили смо послугу за пријенос соли са државног магацина Плавнице за Данилов град и Никшиње. Са Данилова града сваког дана јутро на 4 уре, крећу наша једна и двоје кола, са коњском запрегом. Путник који би хтио сјести, плаћа: до Миркове Вароши (Подгорнице) са кила ствари) само 34 новчића; а на 100 кила ствари 50 новч. Толико се плаћа се од Миркове Вароши до Плавнице. Од Плавнице кола се враћа на 2 уре по подне, а за пријенос до Данилова града плаћа се душло.

Од Никшиња за Данилов град — два-три пута недјељно, — наших 20—30 коња. Путник до Данилова града може појухати за 1 фиор до 1 фиорин и 36 новчића. На 100 кила ствари до Данилова града плаћа се 1 фиорин, а кад би било више робе може се и пиком цијеном одирати. Од Данилова града за Никшиње плаћа се душло.

Пријаву и испраћање са Данилова града и Никшиња примамо лично, а у Мирковој Вароши, г. Немо М. Зећанин.

Кад дани окрчају промијениће се полазак кола

Никшић, 7 јула 1887.

БРАЋА ШОБАЈИЋИ.

СИГУРНУ ЗАРАДУ,

БЕЗ КАПИТАЛА И БЕЗ РИЗИКА, нуди једна пештанска банкарска кућа поузданим особама, који би хтели да се приме продаје аустро-угарскијех државнијех карата и рента, на оброчну отплату. У мало труда може се зарадити мјесечно 200 до 600 франака. Понуде ваља послати администрацији новине „Oesterr. ung. Verlosungs-Zeitung, Budapest, Hatvanergasse, 18.“

ОГЛАСИ.

Путницима који крећу са Цетиња у Котор и из Котора на Цетиње ево сад лијепе згоде да комотно и јефтино путују, јер ће моја кола редовно три пута у недељу славити у Котор и враћати се отуда. А да би олакшица била и путницима који мисао рем долазе те намјеравају у Црну Гору и обратно, удесио сам да се кола увијек нађу на обали кад пароброди стижу и полазе. С тога кола ће крећати за Котор: у недељу, уторник и петак. — Из Котора за Цетиње: у понедељник, сриједу и суботу.

ЦИЈЕНЕ ЗА ПРЕВОЗ:

Сваки путник са пртљагом, (ако није тежи од 20 килограма), плаћа само пет форината. Беца испод 10 година плаћаће по 2 по фор. А за малу ђецу што се на скуту могу држати, не плаћа се ништа.

Редовна возња почеће 26 јула ов. год.

Молим далматинске листове да овај оглас прештампају.

На Цетињу, 18 јула 1887.

МАТО БОРОЈЕ

Коме би потребно било може код мене добити 10 кила најбољег цимента ПОРТЛАНД само за 6 ф. 50 новчића, којег овдје нема у Цетињу у великом износу имам.

Цетиње, 17 јула 1887.

МАТО БОРОЈЕ